

A) Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- Bir duygunun, tasarının veya güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin hepsine ya da bu anlatımın sonucu ortaya çıkan üstün yaratıcılık eylemine **SANAT** denir.
- Müzik ve edebiyatın içinde yer aldığı, kulağa hitap eden sanat türüne **İŞİTSEL** sanatlar denir.
- **EDEBİYAT** duygu, düşünce, hayal veya olayların dil aracılığıyla sözlü ya da yazılı olarak aktarılması sanatına verilen isimdir.
- **EDEBİ** metinlerde gerçekler olduğu gibi aktarılmaz, yazarın duygu, düşünce ve hayal gücüne göre farklı biçimlerde aktarılır.
- Edebi metinlerde dilin **SANATSAL** işlevi kullanılmaktadır.

B) Aşağıdaki bilgileri doğru/ yanlış olarak değerlendiriniz.

- Edebi metinler onu okuyana göre farklı anlamlar kazanabildiği gibi her okunduğunda da aynı kişide farklı anlamlar uyandırabilir. (**D**)
- Öğretici metinlerde sözcüklerin yan anlamları, çağrışımları ve duygu değerlerinden faydalanılır. (**Y**)
- Bir dilin parçası olmakla birlikte toplumun belirli bir çevresi tarafından kullanılan kendine özgü sözcüklerden oluşan özel dile "argo" denir. (**D**)
- Hat ve minyatür sanatları görsel sanatlar arasındadır. (**D**)
- Güzel sanat eserleri öznel olduğu için sanatçının yorumunu taşır. (**D**)
- Çeşitli bilim dallarından faydalanan edebi metinler bu yönüyle bilimseldir. (**Y**)
- Edebiyat, diğer güzel sanatlar içinde en soyut olanıdır. (**D**)
- Dil bir sistemdir ve bu sistemde yer alan öğelerin, bireylerin istek ve amaçlarına göre bireysel biçimde kullanılmaktadır. (**D**)
- Edebi eserlerde, olayların geçtiği sosyal çevre ve bu sosyal çevrenin özelliklerine, yaşayış tarzına, kültüre de değinilmektedir. (**D**)

C) Aşağıdaki bilgileri doğru / yanlış olarak değerlendiriniz.

- Paragrafın anlamı, paragraftaki cümlelerin anlamının toplamı değildir. (**D**)
- Konunun ortaya konduğu bölüm, paragrafın gelişme bölümüdür. (**Y**)
- Gelişme bölümü kendisinden önceki ve sonraki bölümlerle bağlantılıdır. (**D**)
- İyi bir paragraftan herhangi bir cümle çıkarılamaz. (**D**)
- Gelişme bölümü, konunun bir yargıya bağlandığı, özetlendiği bölümdür. (**Y**)

D) Aşağıdaki cümleleri giriş veya sonuç cümlesi olarak değerlendiriniz.

- Demek ki halkın ne istediğini de önemsemek gerekiyormuş. (G) (**S**)
- İşte bundan dolayı daha sağlıklı düşünmeli ve ona göre tavır sergilemelisin. (G) (**S**)
- Onu tanıdığımdan bu yana hiçbir şeyin değişmediğini görüyorum. (**G**) (S)
- Her canlının yaşamaya hakkı vardır. (**G**) (S)
- Yani yaptıklarımız, yapacaklarımızın teminatıdır. (G) (**S**)

E) Aşağıdaki cümlelerden karşılaştırma yapılanları işaretleyiniz.

1. Güney sahillerindeki tatil keyfini başka yerde bulamıyorum. ✓
2. Mezun olduğumdan beri aynı kurumda çalışıyorum.
3. Şiirin diğer türlerden daha ayrıcalıklı olduğunu düşünebiliriz. ✓
4. Gençlerin, yaşlılara saygılı olması kendi yaşlılıklarını düşündüklerini gösterir.
5. Çoğumuz çalışmanın keyfine varmayan, işimizin kıymetini bilmeyen insanlarız. ✓
6. Masallar çocukların duygu dünyasında en etkili araçtır. ✓
7. Çocuğun genel sorulardaki başarısı okul başarısından düşüktü. ✓

F) Bu parçada kullanılan düşünceyi geliştirme yolu nedir? Yazınız.

Düş dünyasının geniş olmasıyla yaratıcı olmak arasında büyük bir paralellik vardır. Hayal dünyanız ne kadar geniş ise o kadar yaratıcı olabilirsiniz. Her insanın içinde yaratma gücü ve isteği vardır. Her insan yeni bir şeyler üretmek ister, ancak herkesin ürettiği, birbirinden farklılık gösterebilir. Çünkü düşünce yapısı gibi yaratıcılık boyutlarının da farklılığı insandan insana değişir. Ayrıca her çağın ve dönemin kendine göre bir yaratma ve düşünce anlayışı olduğunu unutmamak gerekir.

Bu parçada kullanılan düşünceyi geliştirme yolu karşılaştırmadır. Düş dünyası ile yaratıcılık, herkesin ürettiğinin farklılığı, her çağın yaratma ve üretme gücü karşılaştırılmıştır.

G) Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- Alıcının iletiyi aldıktan sonra verdiği cevap, geri bildirim ya da gösterdiği tepkiye **DÖNÜT** denir.
- Bir ülke içinde aynı sözcüğün farklı bölgelerde farklı şekilde söylenmesine **AĞIZ** denir.
- Duygu, düşünce ya da bilgilerin iki insan ya da insan grubu arasında karşılıklı olarak aktarılmasına **İLETİŞİM** denir.
- Gönderici ya da alıcı arasında aktarılan duygu, düşünce ya da bilgiye **İLETİ** denir.
- Göstergenin somut yönüne yani sözcüğü oluşturan ses işaretlerine ve harflerine **GÖSTEREN** denir.
- Benzerlik ilişkisine dayanan göstergelere **İKON** denir. Bu tür göstergelerde gönderge ile gösterge arasında benzerlik ilişkisi bulunmaktadır.
- Göndericinin duygu ve heyecanını dile getirmek amacıyla kullanılan dilin işlevine **HEYECANA BAĞLI İŞLEV** denir.
- Bir dilin bilinen ve takip edilen dönemlerde kendisinden ayrılıp bazı ses ve şekil ayrılıklarını gösteren koluna **ŞİVE** denir.
- Göndericinin, alıcıya iletiyi gönderirken kullandığı yol veya araca **KANAL** denir.
- Göstergeleri inceleyen ve araştıran bilim dalına **GÖSTERGEBİLİM** denir.

H) Aşağıdaki düşünceyi geliştirme yolları ile karşılarında verilen tanımları eşleştiriniz.

A) İki varlığın farklı ya da benzer yönlerini değerlendirmeye denir.

(E) Sayısal verilerden yararlanma

B) Alanında bilgisine güvenilen birinin görüşlerinden yararlanma yöntemidir.

(D) Örneklemeye

C) Bir şeyin ayırıcı özellikleriyle anlatılarak tanınmasını sağlamaya denir.

(B) Tanık gösterme

D) Anlatılan konunun somutlaşması, anlaşılır olması için misal vererek anlatılmasıdır.

(C) Tanımlama

E) Paragrafta anlatılan konunun istatistiklerle desteklenmesine denir. Karşılaştırma

(A) Karşılaştırma

G) Aşağıdaki cümleler dilin hangi işlevinde kullanılmıştır?

- İstanbul'da Sarayburnu sırtlarında kurulan ve yaklaşık 400 yıl Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezi olan Topkapı Sarayı, dünyada günümüze gelebilmiş sarayların en eskisi ve genişidir."

Göndergesel İşlev

- "Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır!" **Heyecana Bağlı İşlev**

- Sesin perde perde genişledikçe / Solan gözlerinden yağarken gece **Şiirsel (Sanatsal) İşlev**

- "Çocuklar, tören başladı; hemen aşağıya inin!" **Alıcıyı Harekete Geçirme İşlevi**

- Fiil anlamı taşıyan ancak fiillerin özelliklerini tam olarak yansıtmayan ve cümlede isim soylu kelimeler gibi görev üstlenen kelimelere fiilimsi (eylemsi) denir. **Dil Ötesi İşlev**

- Konuşmacı, salondakilere: "Sesimi duyuyor musunuz?" dedi. **Kanalı Kontrol İşlevi**